

DOĞU AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
BİLGİSAYAR VE TEKNOLOJİ YÜKSEKOKULU
BİLGİSAYAR PROGRAMCILIĞI
BTEP205 – İŞLETİM SİSTEMLERİ

LABORATUVAR ÇALIŞMASI #1

- Bu laboratuvar çalışmasında temel **MS-DOS** komutlarının tanıtılması amaçlanmaktadır.
- İlk olarak Windows işletim sisteminde DOS ekranının açılması gerekir. Bunu için başlat düğmesine tıklayıp, arama kutusuna **cmd** yazılmalı ve bulunan program çalıştırılmalıdır.
- Açılacak olan siyah ekran, Windows işletim sistemi içinde çalışan bir DOS simülatörüdür.

Temel DOS komutları:

1. İçerisinde bulunduğunuz dizindeki dosya ve klasörleri listelemek için **dir** komutu kullanılmalıdır.
Örnek: **dir**
2. Dizin değiştirmek için **cd** (change directory) komutu kullanılmaktadır.
Örnek: **cd temp**
3. Bir üst dizine gitmek için cd komutu ile iki nokta yan yana kullanılmalıdır.
Örnek: **cd..**
4. Eğer sürücü değiştirilmek istenirse, komutu sürücünün adı ve iki nokta üst üste takip etmelidir.
Örnek: **cd d:**
5. Sistem tarihini kontrol etmek ve gerekirse düzeltmek için **date** (tarih) komutu kullanılmaktadır. Eğer tarih doğru ise sadece Enter tuşuna basıp tarihi onaylamak gerekir.
Örnek: **date**
6. Sistem saatini kontrol etmek ve gerekirse düzeltmek için **time** (saat) komutu kullanılmaktadır. Eğer saat doğru ise sadece Enter tuşuna basıp saati onaylamak gerekir.
Örnek: **time**
7. Kullandığınız Windows işletim sisteminin versiyonunu öğrenmek için **ver** komutu kullanılmalıdır.
Örnek: **ver**
8. Dir komutu ile yapılan listelemelerde aramak istenilen dosya ve klasörlere daha kolay ulaşmak için filtreleme uygulanabilir. Filtreleme için arama sözcüğü ile birlikte genel arama karakteri (wildcard) * kullanılabilir.
Örnek: **dir d***, **dir desk***, **dir d*op**, **dir a*.txt**
9. Komutlar hakkında bilgi edinmek için **help** komutu kullanılmaktadır.
Örnek: **help dir**, **help time**, **help date**
10. MS-DOS yazı editörünü açmak için **edit** komutu kullanılmalıdır. Bu komut, dosya adı ile birlikte kullanıldığında yeni dosyalar yaratılabilir ya da daha önceden yaratılmış dosyalar açılıp değiştirilebilir (sadece 32 bit işletim sisteminde kullanılabilir).
Örnek: **edit hello.txt**

11. Editör açıldıktan sonra dosyanın içerisi değiştirilebilir. Örnek olarak dosya içerisine “Merhaba Dünya” yazınız. Dosyayı kaydetmek için **File->Save**, editörden çıkmak için de **File->Exit** seçilmelidir.
12. Yazı editörünü açmadan bir dosyanın içerisindekileri görüntülemek için **type** komutu dosya adı ile birlikte kullanılmalıdır.
Örnek: **type hello.txt**
13. Dizinler ve içerisindeki dosyalar **tree** komutu ile ağaç yapısıyla görüntülenebilir.
Örnek: **tree**
14. Yeni bir dizin **md** (make directory) komutu ile yaratılabilir. Yeni bir dizin yarattıktan sonra **cd** komutu ile bu dizin seçilebilir ve **dir** komutu ile içerisi listelenebilir.
Örnek: **md dizin1**
15. Dosya kopyalama işlemi **copy** komutu ile yapılabilir. Bu komutu ilk olarak dosyanın bulunduğu dizin ve dosya adı, ikinci olarak da dosyanın nereye kopyalanacağı takip etmelidir.
Örnek: **copy hello.txt d:, copy d:\dizin1\ali.txt c:\temp**
16. Eğer dosyayı içerisinde bulunduğunu dizine kopyalayacaksanız, sadece dosyanın adı ve içerisinde bulunduğu dizini kullanmak yeterli olacaktır (Aktif dizinin dizin1 olduğunu ve dosyayı da buraya kopyalamak istediğinizi varsayınız).
Örnek: **copy d:\hello.txt**
17. Copy komutu ile bir dosyanın farklı isimde bir kopyası oluşturulabilir.
Örnek: **copy hello.txt merhaba.txt**
18. Bir dosya ismi **ren** (rename) komutu kullanılarak değiştirilebilir.
Örnek: **ren hello.txt dünya.txt**
19. Dosyaları silmek için **del** (delete) komutu kullanılmalıdır. Birden fazla dosyayı silmek için genel arama karakteri (*) kullanılabilir.
Örnek: **del hello.txt, del h*, del mer*.txt**
20. Dizin silmek için **rd** (remove directory) komutu kullanılmalıdır. Bir dizini **rd** komutu ile silmek için, ilk önce dizinin boş olduğundan emin olunmalıdır.
Örnek: **rd dizin1**
21. Bilgisayarın ağ bağlantılarıyla ilgili bilgiler **ipconfig** komutu ile görüntülenebilir.
Örnek: **ipconfig, ipconfig /all**
22. Bir sunucu ya da başka bir bilgisayara erişimin olup olmadığını kontrol etmek için **ping** komutu kullanılabilir.
Örnek: **ping 193.140.47.1, ping www.google.com**
23. Kaynak bilgisayardan hedef bilgisayara giden paketlerin hangi rotayı takip ettiğinin anlaşılması ve bu rotalardan geçerken meydana gelen gecikmelerin görülebilmesini **tracert** komutu sağlar
Örnek: **tracert 8.8.8.8**